

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2015

Summary in Czech

Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/sti_scoreboard-2015-en

Přehled ukazatelů vědy, technologie a průmyslu OECD 2015

Přehled v českém jazyce

Hospodářský pokles zpravidla urychluje strukturální změnu a přináší nové výzvy a příležitosti. Přehled ukazatelů vědy, technologie a průmyslu 2015 ilustruje, jak země OECD i velké ekonomiky mimo OECD překonávají krizi a stále více investují do budoucnosti.

Posilují investice do inovací

V roce 2013 vzrostly celkové výdaje na výzkum a vývoj (VaV) v zemích OECD v reálném vyjádření o 2,7 % a dosáhly 1,1 bilionu USD. V poměru k HDP ovšem zůstaly na stejné úrovni jako v roce 2012 (2,4 %). Hlavní podíl na tomto nárůstu měly podniky, zatímco vládní výdaje na VaV byly umenšeny konsolidačními opatřeními. Inovace se opírají nejen o investice do VaV, ale také o doplňková aktiva jako software, design a lidský kapitál, tj. znalostní kapitál (KBC). Investic do KBC se krize nedotkla a údaje za rok 2013 ukazují, že investice do KBC rostly ve všech odvětvích hospodářství.

Na struktuře výzkumu záleží

Od poloviny 80. let minulého století rostou v zemích OECD výdaje na základní výzkum rychleji než výdaje na aplikovaný výzkum a experimentální vývoj, neboť řada vlád klade důraz na financování vědeckého výzkumu. Základní výzkum se dosud soustředí převážně na univerzitách a ve státních výzkumných institucích. V Koreji a v Číně ovšem tyto instituce značnou část výdajů na VaV věnují na vývoj (35 % v Koreji a 43 % v Číně). Čína v roce 2013 investovala do základního výzkumu v porovnání s většinou ekonomik OECD relativně málo (4 % oproti 17 %) a čínské výdaje na VaV jsou dosud výrazně zaměřené na rozvoj vědeckotechnické infrastruktury, tj. budov a zařízení.

Převratné inovace umožní příští revoluci ve výrobě

Nová generace informačních a komunikačních technologií (ICT), jako jsou například technologie spojené s internetem věcí, velkými objemy dat, či kvantovými počítači, spolu s vlnou vynálezů v oboru vyspělých materiálů a ve zdravotnictví připravují půdu pro zásadní proměny stylu práce a života v budoucnosti. V letech 2010-12 vedly v těchto sférách Spojené státy, Japonsko a Korea, kde celkově vzniklo přes 65% patentů podaných v Evropě a Spojených státech. Následovaly Německo, Francie a Čína.

Vládní podpora podnikového výzkumu a vývoje stoupá, záleží však na poptávce

Inovace vznikají častěji ve firmách, které investují do VaV. V r. 2015 podporuje 28 zemí OECD podnikový VaV prostřednictvím daňových pobídek. Tato podpora v zemích OECD a několika dalších velkých ekonomikách (Brazílie, Čína, Rusko, JAR) v roce 2013 činila téměř 50 miliard dolarů. Pro inovace je také důležitá poptávka. O veřejné zakázky se častěji ucházejí velké firmy než malé a střední podniky a daleko častěji inovativní firmy než ty, které neinovují.

Špičkový výzkum probíhá v několika ohniscích a v mezinárodní spolupráci

Vědě a inovacím dosud vévodí jen několik center excelence. Ze třiceti univerzit, které měly v letech 2003-12 největší relativní vliv, se dvacet dva nachází ve Spojených státech. Třicet nevlivnějších výzkumných institucí, zpravidla veřejných, sídlí na čtrnácti různých místech, z nichž některá jsou mimo země OECD. Polovina až 70 % vlivných publikací ze všech vědeckých oborů vznikla ve čtyřech zemích (Spojené státy, Spojené království, Německo a Čína). Mezinárodní spolupráce se od roku 1996 téměř zdvojnásobila. V roce 2013 vzniklo ve spolupráci téměř 20 % všech vědeckých publikací. Ve vědeckých sítích hrají stále ústřední roli Spojené státy, a to jako země vědce přijímající i vysílající.

Špičkové inovace se soustřeďují v omezeném počtu společností

V r. 2012 připadalo 90 % světového podnikového VaV a 66 % patentů podaných na pěti největších úřadech duševního vlastnictví na světě na dva tisíce společností, které vedou žebříček VaV, a jejich 500 tisíc přidružených společností. V rámci těchto prvních dvou tisíc firem připadalo 70 % výdajů na VaV, 70 % patentů, téměř 80 % patentů v oblasti ICT a 44 % zaregistrovaných obchodních značek na pouhých 250 nadnárodních firem. Ústředí a přidružené firmy těchto společností se nacházejí povětšinou (z 55 % a 40 %) ve Spojených státech a v Japonsku. Přes 80 % aktiv duševního vlastnictví s patentovou ochranou v Evropě a Spojených státech vlastněných těmi z dvou tisíc největších investorů do VaV, jejichž koneční vlastníci mají sídlo v Hongkongu, v Číně, na Bermudách, v Irsku a na Kajmanských ostrovech, produkuje zahraniční přidružené společnosti, které se nacházejí zejména ve Spojených státech a v Číně.

Rozsah globálních hodnotových řetězců (GVC) je zatím většinou regionální

Mezinárodní roztržitost výroby rychle narostla a 50 % světového obchodu s výrobky dnes připadá na meziprodukty. Došlo k většímu propojení ekonomik východní a jihovýchodní Asie ("Továrna Asie") a tento region je dnes významným hráčem v globální výrobě. Čína je zase pro řadu ekonomik jihovýchodní Asie hlavním dodavatelem meziproduktů v navazujícím výrobním řetězci. V roce 2014 předběhla Čína Kanadu a Mexiko a stala se hlavním dodavatelem meziproduktů do Spojených států. Zeměpisný rozsah hodnotových řetězců je nadále většinou regionální, což odráží vnitřní vazby mezi zeměmi Evropy, Severoamerické dohody o volném obchodu (NAFTA) a "Továrny Asie". Role regionálních sítí se v různých odvětvích liší.

Do GVC se zapojuje stále více pracovníků

Počet pracovních míst zapojených do GVC se mezi lety 2011 a 2013 ve většině evropských zemí a ve Spojených státech zvýšil. Vzrostl také podíl vysoce kvalifikovaných pracovníků zaměstnaných v rámci GVC. V roce 2013 bylo do GVC zapojeno zhruba 60 mil. pracovníků podnikové sféry ve 21 zemích EU a ve Spojených státech, z toho 36 % v profesích s vysokou odborností. Uspokojení zahraniční poptávky vyžaduje poměrně vysoký podíl pracovníků s nízkou a vysokou kvalifikací, zatímco domácí poptávka se více spoléhá na povolání se střední kvalifikací.

Poptávka po práci se změnila v důsledku krize a dlouhodobých trendů

Stále více poptávky po výrobcích v zemích OECD uspokojují pracovníci z rozvíjejících se ekonomik. V důsledku krize zanikla pracovní místa ve velkých i malých firmách, zejména ve zpracovatelském průmyslu. V Evropě krize postihla především zaměstnání s velkým podílem rutinních úkonů, které lze automatizovat, zajistit od externích dodavatelů a/nebo přesunout do zahraničí. Ve Spojených státech byla zasažena i nerutinní (například manažerská) pracovní místa. Během hospodářského oživení v letech 2011-2012 se ve Spojených státech obnovila pracovní místa ve všech profesích, zatímco v Evropě vzrostl počet míst jen v nerutinních profesích.

Úspěšné podniky investují do dovedností svých pracovníků

Mezi nejdůležitější faktory podmiňující výkonnost firem a jejich schopnost uspět na globálních trzích patří organizační zdatnost firem, konkrétně jejich schopnost řídit výrobu v rámci GVC, dále dovednosti pracovníků a funkce, které zastávají. Odhaduje se, že investice do organizačních aktiv představují 1,4 % až 3,7 % přidané hodnoty. Podnikové školení umožňuje pracovníkům zvládat změny a pomáhá jim zvýšit produktivitu. Investice do školení v letech 2011-12 dosáhly odhadem 6 - 7 % přidané hodnoty, samotné školení na pracovišti činilo 2,4 % přidané hodnoty.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

[Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!](#)

© OECD (2015), *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/sti_scoreboard-2015-en